

Środowisko analityków kryminalnych, po zapoznaniu się z przedstawionym projektem zmian ustawy o prokuraturze zaproponowanej przez "Lex Super Omnia" poczuło się wyraźnie zaniepokojone brakiem regulacji dotyczących naszego statusu. Zaproponowana zmiana ustawy jest kolejną, która pomija funkcjonującą w polskiej prokuraturze grupę zawodową analityków kryminalnych, liczącą ponad 120 osób, powołaną do życia w 2007 r., kiedy to byliśmy zatrudniani jako referenci ze stanowiskiem docelowym analityk kryminalny. Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 30 czerwca 2008 r. w sprawie stanowisk i szczegółowych zasad wynagradzania urzędników i innych pracowników sądów i prokuratury oraz odbywania stażu urzędniczego, gdzie po raz pierwszy uwzględniono nas w tabeli stanowisk jako stanowisko wspomagające pion orzeczniczy. Dopiero po kolejnych 8 latach Zarządzeniem nr 43/16 Prokuratora Generalnego z dnia 14 czerwca 2016 r. określono sposób i tryb wykonywania analizy kryminalnej w powszechnych jednostkach organizacyjnych prokuratury. W tym momencie zapaliła się naszej grupie zawodowej iskierka nadziei, że zaczęto zauważać, iż jesteśmy jednym absolutnie niezbędnym elementem systemu wspomagającego pracę prokuratora w skutecznej walce z przestępczością, która wymaga dobrej koordynacji i współpracy z odpowiednio wyszkolonymi analitykami kryminalnymi. Tym samym oczekiwaliśmy zmiany w tabeli stanowisk, polegającej na przeniesieniu nas do grupy stanowisk samodzielnych, co nie nastąpiło. Dodać należy, że przez 16 lat nasze pensje rosły tylko inflacyjnie, nie odczuwamy awansu zawodowego chociażby przez tym motywowany wzrost pensji.

Autorzy projektu nie uwzględnili też faktu, że nasza grupa zawodowa na podstawie zapisu § 1 pkt 2 ust. 3 oraz § 132 w Zarządzeniu Ministra Sprawiedliwości w sprawie organizacji i zakresu działania sekretariatów oraz innych działów administracji w powszechnych jednostkach organizacyjnych prokuratury z dnia 21 lipca 2021r., otrzymała między innymi możliwość występowania w postępowaniu przygotowawczym w roli specjalisty, czego nie posiadają urzędnicy sekretariatów i inni urzędnicy prokuratury.

Analiza kryminalna to narzędzie wsparcia decyzji prokuratora w prowadzonym postępowaniu. Z uwagi na wielkość i rodzaj zabezpieczanych materiałów i pobieranych w trakcie trwania procesu licznych danych, ogrom spraw toczonych w prokuraturze bez wykonanej analizy nie ma szans na prawidłowe zakończenie. Analitycy kryminalni szkoleni są pod kątem interpretacji i wykorzystania danych, możliwości dowodowych oraz sposobu wykorzystania poszczególnych danych w procesie. Analityk kryminalny jako specjalista, w analizie kryminalnej wskazuje prokuratorowi i jego asystentowi powiązania podmiotowe i podmiotowo-przedmiotowe, zależności występujące w postępowaniu przygotowawczym, potwierdza lub wyklucza pojawiające się w sprawie informacje, a co najważniejsze wskazuje (dzięki wykonanej analizie) nowe źródła dowodowe oraz kierunki dalszego działania. Czyli jednym zdaniem można stwierdzić, iż wszelkie działania analityczne służą zapobieganiu przestępstwom oraz prokuratorowi, jako oskarżycielowi, by skutecznie przekonać sąd o winie podejrzanego/oskarżonego. Bez znajomości metodologii analizy kryminalnej nie da się odpowiednio przeanalizować spraw dotyczące licznych przepływów pomiędzy więcej niż dwoma rachunkami, logowań na stacjach przekaźnikowych BTS lub numerach IP czy przepływów blockchainowych, danych z JPK, obiegu faktur, split paymentu. Wraz z rozwojem cyberprzestępczości i przestępczości gospodarczej konieczność wykorzystania analizy kryminalnej wzrosła a udział analityka kryminalnego w postępowaniu stał się tematem bezdyskusyjnym. W pracy analityka kryminalnego nie wystarczy znajomość pakietu Office. W codziennej pracy wykorzystujemy oprogramowanie specjalistyczne będące podstawą w pracy analityków na całym świecie np. IBM i2 iBase, IBM i2 Analyst's Notebook, których obsługa nie jest znana innym pracownikom prokuratury.

Grupa zawodowa analityków kryminalnych prokuratury wg. tabeli wynagrodzenia zasadniczego stanowi pion wspomagający pion orzecznicy, czyli pracę prokuratorów. Obowiązujący układ etatowy w prokuraturze wskazuje tylko etat „analityka kryminalnego” usytuowany w grupie urzędniczej i nie daje możliwości awansu zawodowego, co skutkuje tym, iż analityk z 16-to letnim doświadczeniem na tym stanowisku jedzie na tym samym przysłowiowym wózku z analitykiem nowozatrudnionym.

Analitycy zaszeregowani są w pionach informatycznych lub (w niektórych jednostkach prokuratury) śledczych. Brak uregulowań prawnych statusu analityka kryminalnego, które proponujemy poniżej, które powodowałyby wprowadzenie adekwatnego wynagrodzenia i perspektywy awansu, prowadzą do dużej rotacji etatowej.

Taki brak ścieżki rozwoju zawodowego oraz prawidłowego wykorzystania możliwości analityków kryminalnych (poprzez stałe angażowanie ich w inne czynności nie związane z analizą kryminalną, np. obsługę baz danych lub digitalizowanie akt) sprawiło, że przez niespełna 16 lat funkcjonowania analizy kryminalnej z prokuratury odeszła spora grupa przeszkolonych i bardzo dobrze przygotowanych do tej szczególnej pracy analityków, którzy przyjęci zostali przez inne służby lub firmy prywatne.

Stoimy na stanowisku, że kwestię umocnienia pozycji analityka w prokuraturze, co odniesie korzyści zwłaszcza w sferze procesowej prowadzonych postępowań, zmienić może tylko uwzględnienie analityków w ustawie o prokuraturze. Nadanie statusu specjalisty analitykom którzy nabyli już doświadczenie w swojej pracy, rozwiązałoby problem jego udziału nie tylko w postępowaniu na etapie przygotowawczym ale również sądowym. Policjanci analitycy kryminalni mają status specjalisty, przez co stając przed sądem nie muszą tłumaczyć swojego statusu w strukturach organów ścigania. Wprowadzanie specjalistów do prokuratury w dobie cyberprzestępczości jest niezbędne, by postępowania przygotowawcze były prowadzone na wysokim poziomie, przy jednoczesnym wyłączeniu konieczności korzystania z usług zewnętrznych biegłych sądowych. Stawki biegłych w zestawieniu z wprowadzoną odpowiedzialnością karną powoli weryfikują poziom rynku biegłych sądowych.

W niektórych jednostkach prokuratury są utworzone etaty ekspertów ds. analizy kryminalnej, ale jak takim ekspertem zostać i jakie trzeba spełniać warunki w żaden sposób nie jest uregulowane – zależy to jedynie od dobrej woli szefa.

Reasumując, postulujemy wprowadzenie zmian regulujących nasz status, które uznają stanowisko analityka kryminalnego jako stanowiska samodzielnego z jasno określoną ścieżką awansu, przejrzystymi uregulowaniami co do formy zatrudnienia i wynagrodzenia, co zapewni stabilność zatrudnienia oraz będzie motywatorem do podnoszenia kwalifikacji zawodowych i zdobywania nowych umiejętności a co najważniejsze będzie wyrównaniem szans zawodowych.

W naszej ocenie powyższe postulaty są w stanie wyprostować jedną z patologii zatrudnienia w jednostkach prokuratury i tym samym zatrzymać proces rotacji na stanowiskach analitycznych co odniesie tylko pozytywny skutek dla prokuratury.

Poniżej przedstawiamy naszą propozycję zapisu w ustawie o prokuraturze:

Analitycy kryminalni

Art. [Zatrudnienie]

W jednostkach organizacyjnych prokuratury zatrudnieni są analitycy kryminalni na SAMODZIELNYM stanowisku:

- 1) młodszego analityka kryminalnego,
- 2) analityka kryminalnego,
- 3) starszego analityka kryminalnego,
- 4) ekspert ds. analizy kryminalnej.

Art. . [Wymogi zatrudnienia na stanowisku analityka kryminalnego]

§ 1. Na stanowisku analityka kryminalnego może być zatrudniony ten, kto:

- 1) posiada obywatelstwo polskie i korzysta z pełni praw cywilnych i obywatelskich, a także nie był prawomocnie skazany za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego,
- 2) ma nieskazitelny charakter,
- 3) posiada wyższe wykształcenie (co najmniej licencjat, inżynier) uzyskane na uczelni wyższej w Rzeczypospolitej Polskiej lub analogiczny tytuł uczelni w innym kraju
- 4) ukończył 23 lata

§ 2. Warunkiem ubiegania się o zatrudnienie na stanowisku analityka kryminalnego jest złożenie przez osobę ubiegającą się o zatrudnienie informacji z Krajowego Rejestru Karnego oraz oświadczenia, że nie jest prowadzone przeciwko niej postępowanie o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego.

§ 3. O każdym z kandydatów do objęcia stanowiska analityka kryminalnego zasięga się od właściwego dla jego miejsca zamieszkania komendanta Policji informacji zawierających istotne dla oceny spełniania wymogu posiadania nieskazitelnego charakteru dane o:

- 1) zachowaniu świadczącym o naruszeniu przez niego porządku prawnego;
- 2) kontaktach ze środowiskami przestępczymi lub grupami środowiskowymi patologii społecznej i o charakterze tych kontaktów;

Art.. [Konkurs na stanowisko analityka]

§ 1. Na stanowisku analityka kryminalnego może być zatrudniona tylko osoba wyłoniona w konkursie, z wyjątkiem osoby, która w okresie bezpośrednio przed zgłoszeniem swojej kandydatury na stanowisko analityka kryminalnego była zatrudniona na stanowisku analityka w innej jednostce prokuratury lub w policji.

§ 2. Prokurator okręgowy ogłasza i przeprowadza konkurs na wolne stanowisko analityka kryminalnego.

§ 3. Prokurator informuje o konkursie przez umieszczenie ogłoszenia w miejscu powszechnie dostępnym w siedzibie prokuratury, we właściwym ze względu na siedzibę prokuratury urzędzie pracy, w Biuletynie Informacji Publicznej oraz może poinformować w inny sposób, w szczególności przez umieszczenie ogłoszenia w mediach.

§ 4. Konkurs przeprowadza komisja konkursowa powołana przez prokuratora okręgowego.

§ 5. Konkurs ma na celu sprawdzenie wiedzy, umiejętności, predyspozycji oraz zdolności ogólnych kandydatów, niezbędnych do wykonywania obowiązków analityka kryminalnego.

§ 6. Komisja konkursowa po przeprowadzeniu konkursu, w oparciu o jego wyniki, może wyłonić ważną przez okres 2 lat rezerwową listę kandydatów na wypadek zaistnienia możliwości zatrudnienia większej liczby osób lub rezygnacji kandydata wyłonionego w drodze konkursu.

§ 7. Prokurator Generalny określi, w drodze zarządzenia, szczegółowy sposób i tryb przeprowadzania konkursów na stanowisko analityka kryminalnego, w szczególności skład komisji konkursowych oraz sposób i tryb ich działania, etapy i przebieg konkursu, a także zakres i sposób udostępniania informacji kandydatowi, mając na uwadze właściwy dobór kadry analityków w prokuraturze.

§ 8. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób i tryb uzyskiwania informacji przez komendanta Policji o osobie ubiegającej się o zatrudnienie na stanowisku analityka kryminalnego oraz wzór kwestionariusza informacji, mając na względzie charakter i miejsce pracy, sprawność uzyskiwania informacji, dbałość o ochronę dóbr osobistych kandydatów oraz ich praw i wolności chronionych konstytucyjnie.

Art. . [Umowa o pracę z analitykiem kryminalnym]

§ 1. Osoby podejmujące po raz pierwszy pracę analityka kryminalnego zatrudniane są na czas określony, nie dłuższy niż rok.

§ 2. Druga umowa o pracę z analitykiem kryminalnym zawierana jest na czas nieokreślony.

§ 3. Zastrzeżenia określone w § 1 nie stosuje się do osób, które bezpośrednio przed objęciem stanowiska analityka kryminalnego były zatrudnione na tym stanowisku w innej jednostce lub w Policji.

Art. . [Ścieżka awansu zawodowego]

§ 1. Pracodawcą analityka kryminalnego w rozumieniu prawa pracy jest prokurator okręgowy, Prokurator Regionalny lub Prokurator Generalny, jeżeli analityk kryminalny pełni służbę w Prokuraturze Generalnej.

§ 2. analityk kryminalny zatrudniany jest na pierwszym stanowisku jako młodszy analityk kryminalny.

§ 3. Młodszy analityk kryminalny po upływie trzyletniego okresu nienagannej pracy na stanowisku analityka może awansować na stanowisko analityka kryminalnego, a po kolejnym pięcioletnim okresie nienagannej pracy na stanowisku analityka kryminalnego może awansować na stanowisko starszego analityka.

§ 4. Po 15 latach pracy przy wykonywaniu analiz kryminalnych można uzyskać awans na stanowisko ekspert analityk

§ 5. W Biurze Prokuratora Generalnego mogą wykonywać obowiązki tylko starsi analitycy i eksperci.

Art.. [Wynagrodzenie i inne świadczenia przysługujące analitykowi kryminalnemu]

§ 1. analitykowi kryminalnemu przysługuje wynagrodzenie zasadnicze. Poza wynagrodzeniem zasadniczym analitykowi kryminalnemu przysługują dodatek za wieloletnią pracę, nagrody jubileuszowe oraz jednorazowa

odprawa w razie ustania stosunku pracy w związku z przejściem na rentę z tytułu niezdolności do pracy lub emeryturę.

§ 2. analitykowi kryminalnemu przysługuje gratyfikacja jubileuszowa w wysokości:

- 1) po 10 latach pracy - 50% wynagrodzenia miesięcznego,
- 2) po 15 latach pracy - 75% wynagrodzenia miesięcznego,
- 3) po 20 latach pracy - 100% wynagrodzenia miesięcznego,
- 4) po 25 latach pracy - 150% wynagrodzenia miesięcznego,
- 5) po 30 latach pracy - 200% wynagrodzenia miesięcznego,
- 6) po 40 latach pracy - 250% wynagrodzenia miesięcznego,
- 7) po 45 latach pracy - 400% wynagrodzenia miesięcznego.

§ 3. Do okresu pracy uprawniającego do gratyfikacji jubileuszowej wlicza się wszystkie poprzednie zakończone okresy zatrudnienia oraz inne okresy, jeżeli z mocy odrębnych przepisów podlegają one wliczeniu do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze.

§ 4. Do obliczania i wypłacania gratyfikacji jubileuszowej stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące nagród jubileuszowych, o których mowa w przepisach o pracownikach urzędów państwowych.

Art.. [Urlop dodatkowy analityka prokuratury]

§ 1. Analitykowi kryminalnemu przysługuje corocznie dodatkowy urlop wypoczynkowy w wymiarze:

- 1) 5 dni roboczych – po 10 latach pracy w jednostkach prokuratury,
- 2) 10 dni roboczych – po 15 latach pracy w jednostkach prokuratury.

Art.. [Delegacja analityka prokuratury]

§ 1. Prokurator Generalny może delegować analityka kryminalnego, za jego zgodą, do wykonywania obowiązków służbowych w innej jednostce prokuratury, na czas określony, nie dłuższy niż sześć miesięcy.

§ 2. Prokurator okręgowy może delegować analityka kryminalnego, za jego zgodą, do wykonywania obowiązków służbowych w innej jednostce prokuratury mającej siedzibę we właściwości miejscowej danej prokuratury okręgowej, na czas określony, nie dłuższy niż sześć miesięcy.

§ 3. Jeżeli delegowanie następuje do innej miejscowości odległej o co najmniej 60 km od miejscowości będącej siedzibą prokuratury, w której analityk kryminalny jest zatrudniony, lub od jego miejsca zamieszkania, przysługuje mu prawo do bezpłatnego zakwaterowania w miejscu delegowania, a także świadczenia dodatkowe wynikające z Kodeksu pracy.

§ 4. Świadczenia związane z delegowaniem analityka prokuratury ponosi prokuratura okręgowa miejscowo właściwa dla miejsca oddelegowania albo Biuro Prokuratora Generalnego, w przypadku delegowania do tej jednostki.

§ 5. Na wniosek Prokuratora Generalnego Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki delegowania analityków kryminalnych do wykonywania obowiązków służbowych w innej jednostce prokuratury oraz szczegółowe warunki i zakres świadczeń dodatkowych związanych z delegowaniem poza stałe miejsce pracy, mając na względzie poziom świadczeń przysługujących pracownikom państwowych jednostek sfery budżetowej odbywającym podróże służbowe oraz czasowo przenoszonym.

Art.. [Przeniesienie analityka prokuratury]

Analityk kryminalny prokuratury może zostać przeniesiony do innej jednostki prokuratury za zgodą bez konieczności przeprowadzania procedury konkursowej.

Art.. [Przepisy stosowane do analityków kryminalnych]

W sprawach nieuregulowanych w niniejszej ustawie do analityków kryminalnych stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o pracownikach sądów i prokuratury.

Art.. [Delegacja ustawowa – zakres i sposób wykonywania czynności przez analityków kryminalnych, wynagrodzenie]

§ 1. Prokurator Generalny określi, w drodze zarządzenia, szczegółowy zakres i sposób wykonywania czynności przez analityków kryminalnych, mając na uwadze zasady sprawności, racjonalności, ekonomicznego i szybkiego działania, zapewniając rzetelne wykonywanie powierzonych zadań.

§ 2. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wysokość wynagrodzenia analityków kryminalnych, uwzględniając poziom wynagrodzeń prokuratorów i urzędników prokuratur, zasady awansu służbowego oraz zasadę różnicowania wynagrodzenia analityków kryminalnych w zależności od tego, czy zatrudnieni są w prokuraturze okręgowej czy Biurze Prokuratora Generalnego.

Minimalnym objawem dobrej woli w stronę naszego środowiska byłoby przynajmniej uwzględnienie nas w tabeli wynagrodzeń jako stanowisko samodzielne, gdyż de facto jest to stanowisko samodzielne. Byłby to dobry początek zmian:

TABELE WYNAGRODZENIA ZASADNICZEGO PRZYSŁUGUJĄCEGO URZĘDNIKOM I INNYM PRACOWNIKOM SĄDÓW I PROKURATURY

A. Obowiązująca w okresie od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia 30 czerwca 2023 r.

Stanowiska Kwota w zł

Stanowiska samodzielne 3600-15 000

Stanowiska wspomagające 3490-9750

Stażysta 3490-5200

Stanowiska pomocnicze, obsługi technicznej i gospodarczej 3490-6100

B. Obowiązująca od dnia **1.01.2024**

Stanowiska Kwota w zł

Stanowiska samodzielne (Min wynagrodzenie x 1,6)- 15 000

Status analityka kryminalnego w prokuraturze - Petycjeonline.com

Z poważaniem